

АНГЛІЙСЬКА МОВА ЯК ОДИН ІЗ ІНСТРУМЕНТІВ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ВІТЧИЗНЯНОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Бельмаз Я. М.

Проблема підвищення якості викладання у вищій школі, конкурентоспроможність молодих фахівців є актуальною в контексті модернізації системи освіти в Україні.

Знання іноземної мови, і зокрема англійської, є важливим компонентом професіограми сучасного викладача вищої школи. Володіння англійською мовою сприяє як викладацькій, так і науковій діяльності викладача. Англійська мова є мовою багатьох галузей наук, інтернаціональною мовою спілкування. У сучасному суспільстві без належного рівня володіння іноземною мовою неможливо встигнути за розвитком науки та мати відповідний професійний рівень.

У контексті англійської мови як інструмента підвищення якості викладання можна визначити такі аспекти, які підтверджують важливість впровадження англійської мови:

1. Мовна компетентність як основа якісного викладання:

Розвиток володіння англійською мовою сприяє високій мовній компетентності викладачів, що є ключовим аспектом ефективного навчання.

2. Глобалізація та міжнародна співпраця:

Володіння англійською виходить за межі комунікації та відкриває доступ до міжнародних наукових спільнот, що сприяє обміну знань та підвищенню наукової активності.

3. Забезпечення доступу до сучасних навчальних ресурсів:

Англійська мова відкриває доступ до багатства навчальних матеріалів та наукових джерел, що дозволяє підвищити якість навчання та досліджень.

4. Підвищення конкурентоспроможності випускників:

Володіння англійською мовою робить випускників більш привабливими на ринку праці, забезпечуючи їм конкурентні переваги в глобальному середовищі.

5. Розвиток міжкультурної компетентності:

Вивчення англійської мови сприяє розширенню культурного світогляду студентів, розвиває їхню міжкультурну чутливість та здатність до ефективної співпраці в різноманітних командних середовищах.

6. Підтримка академічної мобільності:

Знання англійської мови спрощує процес студентської та викладацької мобільності, сприяючи обміну ідеями та розвитку академічних зв'язків з іншими країнами.

7. Адаптація до сучасних технологій:

Англійська мова є ключовою для розуміння та використання сучасних технологій, що підтримує інноваційні підходи до викладання та досліджень.

8. Залучення іноземних студентів та викладачів:

Англійська мова створює сприятливий контекст для залучення іноземних студентів та викладачів, що сприяє обміну досвідом та різноманіттю культурних підходів до навчання.

9. Підтримка наукових публікацій та конференцій:

Знання англійської мови є ключовим для активної участі у наукових конференціях та публікаціях в міжнародних наукових журналах, що забезпечує високий стандарт наукової діяльності.

Зважаючи на вищевикладене, МОН України постійно опікується підвищенням рівня мовної освіти учасників освітнього процесу. З 2014 року Британська Рада у партнерстві з Міністерством освіти та науки України протягом 3 років проводили ґрунтовне дослідження в університетах всієї країни, щоб оцінити сучасний стан викладання англійської мови, а також роль і статус англійської мови в цих установах [1, с. 12]. У результаті був представлений аналіз результатів дослідження та надані рекомендації щодо вдосконалення викладання англійської мови в українських університетах. [1, с. 12]. На основі цих рекомендацій проекту «Англійська мова для університетів» було розроблено «Концептуальні засади державної політики щодо розвитку англійської мови у сфері вищої освіти в Україні» Міністерством освіти і науки України спільно з Британською Радою в Україні. У цьому документі визначаються мета та завдання державної політики щодо розвитку англійської мови у вищій освіті в Україні, сфера дії державної політики у цьому питанні, представлено аналіз стану розвитку англійської мови у вищій освіті, візія щодо розвитку англійської мови у вищій освіті в Україні, а також запропоновані рекомендації для ефективного використання англійської мови у сфері вищої освіти в Україні [2].

Відповідно до реалізації «Концептуальних засад державної політики щодо розвитку англійської мови у сфері вищої освіти в Україні» Міністерством освіти і науки України були представлені «Методичні рекомендації щодо забезпечення якісного вивчення, викладання та використання англійської мови у закладах вищої освіти України» [3]. У зазначеному документі надані рекомендації керівництву ЗВО, викладачам англійської мови за професійним спрямуванням та англійської мови для академічних цілей (АМПС, АМАЦ) ЗВО, викладачам фахових дисциплін англійською мовою (ВФДАМ), іншим працівникам ЗВО. Виконання рекомендацій буде сприяти підвищенню рівня володіння англійською мовою випускниками та викладачами закладів вищої освіти, покращенню статусу англійської у вищій освіті, підтримці безперервного професійного розвитку. Кожен заклад вищої освіти розробляє план заходів для реалізації Методичних рекомендацій з забезпечення якісного вивчення, викладання та використання англійської мови у закладах вищої освіти України. Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради також активно працює у цьому напрямі, зокрема було розроблено такий план, в якому запропоновані заходи як для здобувачів освіти (Speaking Club для здобувачів освіти (Virtual EL Educator), залучення англійськомовних «запрошених» лекторів для різних ОП, проведення опитування здобувачів освіти та аналіз

його результатів щодо потреб здобувачів освіти з вивчення англійської мови тощо), так і для викладачів (презентація Методичних рекомендацій з забезпечення якісного вивчення, викладання та використання англійської мови у закладах вищої освіти України науково-педагогічним працівникам академії, методичний семінар «Англійська мова для академічних цілей: особливості ОК», Круглий стіл «Нові тенденції викладання англійської мови за професійним спрямуванням» тощо).

Таким чином, всі учасники освітнього процесу розуміють важливість англійської мови для якісної освіти та професійного розвитку і докладають зусиль для підвищення власного рівня володіння англійською мовою та забезпечення якісного вивчення, викладання та використання англійської мови у закладах вищої освіти України.

Список використаних джерел

1. Інтернаціоналізація українських університетів у розрізі англійської мови: Проект «Англійська мова для університетів» / Род Болайто та Річард Вест. Київ : «Видавництво «Сталь», 2017. 154 с.

2. Концептуальні засади державної політики щодо розвитку англійської мови у сфері вищої освіти (проект) (2019) URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/2019-06-24-proekt-konts-angl-movi-1.docx> (дата звернення 22.11.2023)

3. Методичні рекомендації щодо забезпечення якісного вивчення, викладання та використання англійської мови у закладах вищої освіти України : наказ, рекомендації МОН України від 25.07.2023. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0898729-23#Text> (дата звернення 22.11.2023)